

3AM192 Kulturní turismus

PhDr. Irena Tyslová

Kulturní trasy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

KULTURNÍ TRASY v předmětu Kulturní turismus

- EU dlouhodobě podporuje a rozvíjí dva projekty, které propojují kulturu a turismus a zároveň umožňují udržovat kulturní diverzitu a rozvíjet kulturní spolupráci.
- Jsou to:
  - Evropské hlavní město kultury
  - **Kulturní trasy**
- Klíčovým zdrojem prezentace jsou překlady ze stránky projektu zasazené do politických i odborných souvislostí

RADA EVROPY. 2014. Council of Europe: Enlarged Partial Agreement on Cultural Routes [online]. [cit. 2017-10-18]. Dostupné z:
http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/culture/routes/default_en.asp

Příčiny vzniku

Dlouholeté sociologické a kulturně antropologické výzkumy negativních důsledků neřízeného turismu ve vyhlášených destinacích Evropy během 60. a 70. let přinesl potřebu podporovat Kulturní turismus, tj. udržitelné cestování za kulturou místa.

Např. Dean McCannell (1978):
The Tourist: A New Theory of the Leisure Class

Vznik a principy

- Program kulturních tras vytvořila Rada Evropy v roce 1987 s cílem ukázat, jak kulturní dědictví jednotlivých zemí a lokálních společenstev v minulosti přispělo a stále přispívá ke společnému kulturnímu dědictví.
- Je to jeden z programů, kterým se Rada Evropy snaží přivést do praxe svoje základní principy:
  - lidská práva
  - kulturní demokracii
  - kulturní rozmanitost
  - podporu uchování kulturních identit
  - vzájemnou výměnu a přeshraniční obohacování

Náplň a cíle

- Každá trasa je postavená na pilířích, kterými jsou prvky hmotného i nehmotného kulturního dědictví, které mělo zásadní význam na zformování regionu a jeho identity
- Klíčové je (znovu)objevení společného kulturního dědictví během cestování, výměny lidí a myšlenek, interkulturního a internáboženského dialogu a ochrany krajiny
- Cílem je rozvíjet a posilovat kulturní spolupráci na nadnárodní úrovni mezi evropskými zeměmi

Druhy kulturních tras

- skutečná cesta nebo trasa, která je využívána nebo byla využívána v minulosti
- síť nebo systém různých míst, historických objektů nebo přírodních míst
- geografická oblast pro kterou je typické společné téma
- trasa, která prochází vybranými zeměmi a regiony a je založená na historické, umělecké nebo sociální problematice

Funkce tras

- Ochrana evropských i lokálních kulturních hodnot
- Komunikační platforma, umožňující komunikaci a předávání zkušeností
- Prostor pro experiment, který bude umožňovat
  - nové programy spolupráce mezi různými a vzájemně se doplňujícími oblastmi výzkumu
  - vytvářet nové formy a příležitosti pro kontakt a sblížení mladých Evropanů
  - zhodnocení méně známých prvků kulturního dědictví

Provozovatel trasy

- Provozovatelem kulturní trasy může být organizace/firma nebo sdružení organizací/firem, zákonně zaregistrované v jedné nebo více členských státech RE.
- Provozovatelem může být i veřejná organizace, která pak také nese právní, finanční a morální zodpovědnost za management a fungování trasy

EPA – Enlarged Partial Agreement

- V roce 2014 schválila Rada Evropy rozšířenou dílčí dohodu o kulturních trasách. Ta má za cíl posílit potenciál kulturních tras a podporovat kulturní spolupráci zemí.
- Jde hlavně o zapojení novějších či nových členských zemí, i participace turistů z nových zemí na kulturních trasách v tradičních zemích EU.
- Dalším cílem je posilovat kulturní výměnu a cestovní ruch prostřednictvím zapojení lokálních asociací a sdružení, místních a regionálních orgánů, vysokých škol a profesních organizací.
- Základem EPA je rezoluce CM/Res(2010)53, kterou v prosinci 2010 přijal Výbor ministrů RE.

Evropský institut kulturních tras (EICR)

Je technickým orgánem programu

Vznikl v roce 1998

Pracuje při lucemburském Ministerstvu kultury, vzdělání a výzkumu, které financuje jeho činnost

Evropský institut kulturních tras (EICR)

- **Evropský institut kulturních tras** poskytuje poradenství a odbornou pomoc
- při tvorbě, rozvoji, hodnocení a podpořefungování kulturních tras
- zřizování organizací a sdružení a rozvoj spolupráce mezi nimi, výzkum historického pozadí kulturních tras a rozvoj jejich kulturního obsahu
- EPA též v rámci působnosti své správní rady uděluje certifikát "Kulturní trasa Rady Evropy
- provádí pravidelná hodnocení již certifikovaných tras, a to v souladu s usnesením Výboru ministrů CM/Res(2013)67, jímž jsou definována pravidla a podmínky, které je třeba pro získání certifikátu splnit

Kulturní cestovní ruch a jeho udržitelný rozvoj

Návrhy nových kulturních tras musí splňovat tyto podmínky:

- vnímání a ochranu evropské, národních, regionálních a místních identit
- realizaci marketingu trasy s cílem zvýšit povědomí o kulturních cílech projektu
- podporu dialogu a spolupráce mezi
  - městy a venkovem
  - vzdálenými regiony Evropy a jejím centrem
  - rozvinutými a znevýhodněnými oblastmi
- podporu dialogu a porozumění mezi majoritou a minoritou, původní kulturou a přistěhovalci
- vytváření možností spolupráce mezi Evropou a jinými kontinenty
- zvyšování povědomí veřejnosti a státních institucí o důležitosti ochrany kulturního dědictví, s cílem podpořit rozvoj kvalitního kulturního cestovního ruchu v Evropě

Kulturní cestovní ruch a jeho udržitelný rozvoj II.

-
- vytváření podpory rozvoje kvalitního kulturního cestovního ruchu v Evropě
  - Pomoci uzavírání partnerství mezi veřejnými a soukromými organizacemi působícími v oblasti cestovního ruchu s cílem rozvíjet produkty cestovního ruchu pro veřejnost

První certifikované trasy

Svatojakubská cesta (The Santiago de Compostela Pilgrim Routes), od 1987, náboženská pout'

Hanza (The Hansa), od 1991, síť cest

Trasa Vikingů (The Vikings Routes), od 1993, místa spojená s Vikingy

---

Cesta Franků (The Via Francigena), od 1994, náboženská pout'

Trasa andaluzského dědictví (The Routes of El Legado of Andalusí), od 1997, umění architektura

---

Evropské cesty Mozarta (European Mozart Ways) od 2002, osobnost, umění

Trasa Féničanů (The Phoenician's Route), 2003, města

Pyrenejská železná trasa (The Pyrenean Iron Route), od 2004, těžba a zpracování železa

Kulturní trasy na území ČR (2018)

- Evropské cesty **Mozarta** (European Mozart Ways), 2004, osobnost, hudba
- Evropské cesty **židovského dědictví** (European Route of Jewish Heritage), 2004, náboženství, kultura
- Evropská trasa **Cisterciáckého řádu** (The European Route of Cistercian Abbeys), od 2010, náboženství
- Evropská trasa **historických lázeňských měst** (European Route of Historical Thermal Towns), od 2010, lázeňství
- **Napoleonovy destinace** (Destination Napoleon), od 2015, osobnost

The Annual Advisory Forum

Umožňuje každoroční setkávání zástupců členských zemí s aktéry zodpovědnými za kulturní stezky, s lokálními a regionálními aktéry, s kandidáty, donátory, platformami kulturního turismu a péče o hmotné a nehmotné kulturní dědictví

Vytváří prostor pro diskusi o trendech, příkladech dobré praxe, zkušenostech zapojených aktérů, nové praxi, rozvoji partnerství
2019 v Rumunsku – Sibiu

Training Academy

Manažeři a partneři Evropských kulturních tras se každoročně účastní
V úzké spolupráci s vybranou certifikovanou Evropskou kulturní trasou a s EICR
Cílem je vzdělávání v managementu kulturního dědictví a propagace cestovního ruchu
Nabízí vzdělávání aplikované na reálnou praxi v managementu Evropských kulturních tras

University Network for Cultural Routes Studies

Síť univerzit, zapojených do studia
Evropských kulturních tras

Cílem je:

- povzbuzovat výzkum témat souvisejících s Evropskými kulturními trasami,
- podporovat studenty k akademickému výzkumu orientovanému na Evropské kulturní trasy,
- vytvářet partnerství při podávání projektových žádostí k tématu,
- účastnit se každoročních aktivit EICR
- poskytovat odborné konzultace

Témata expertíz

-
- Péče o kulturní dědictví
  - Management kulturního dědictví;
  - Management kulturních tras
  - Turismus, kulturní turismus, ekonomika turismu, indikátory kulturního turismu
  - Zapojení lokálních komunit
  - Lokální rozvoj prostřednictvím turismu
  - Sociologie, etnologie

Členové

-
- Luxembourg University (Lucembursko),
  - IREST, University Paris 1 Sorbonne (Francie),
  - LABPACT, Barcelona University (Španělsko),
  - CAST, Bologna University (Itálie),
  - Ironbridge Institute, Birmingham University (Velká Británie)
  - INTOUR, Bedfordshire (Velká Británie),
  - IPAC, University of Laval, Québec (Kanada),
  - Haifa University (Izrael).
  - Saint Petersburg State University of Culture and Arts (Ruská federace)

Stáže pro studenty

-
- UNCRS je platformou pro výměny a mobility studentů a výzkumníků v rámci EICR, univerzit a certifikovaných Evropských kulturních tras
  - část stáže je možno realizovat v sídle EICR (Lucembursko) a v dalších lokalitách tras, podle zaměření výzkumných aktivit a podle aktuálních příležitostí v době stáže

Zdroje

-
- RADA EVROPY. 2014. Council of Europe: Enlarged Partial Agreement on Cultural Routes [online]. [cit. 2017-10-18]. Dostupné z: http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/culture/routes/default_en.asp
  - BERTI, Eleonora. 2013. *Cultural Routes of the council of Europe: New Paradigms for the Territorial Project and Landscape*. [online]. 2013. AlmaTourism [cit. 2018-09-28]. ISSN 2036-5159. Dostupné z: <http://almatourism.unibo.it/article/view/3907/3667>

Děkuji za pozornost!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

